

Εφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΞΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομῆται ἐγγράφονται εἰς τὸ Γ ρ α φ ε ῖ ο ν τῆς

Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἁπασι τοῖς κ.κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

27-ὁδος Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἡμέραν ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν

Κ* ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ περὶ ἡμῶν ἡμῖν χειρὸ γράφα δημοσιεύμενα ἢ μὴ δὲ ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶν εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτὴ

Ἀντιπροσώποις διευθύνειν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσιν γραμματοσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταϊνίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ διακοπὴ τῆς ἐκδόσεως. — Ὑπὲρ τῆς ζωῆς. — Μία νέα ποιήτρια (ὡπὸ κ. Ἐλένης Γεωργιάδου. — Γυναικεῖα ἐκπαίδευσις (συνέχεια καὶ τέλος τῆς μελέτης τοῦ κ. Βικίλια). — Αἱ ἐφορταὶ τῆς ἐκατονταετηρίδος τῆς George Sand εἰς Παρισίους). — Γυναικὲς τῆς Ἀφρικῆς (ὡπὸ δος Ἐρήνης Νικολαΐδου). — Συνταγὰί. Εἰδοποιήσεις. Ἐπιφυλλίς.

ΔΙΑΚΟΠΗ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΤΗΣ ἘΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ,

ἀπὸ Ἰουλίου μέχρι Σεπτεμβρίου

Ἡ ἐτήσια θερινὴ διακοπὴ τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν ἀρχεται ὡς κατ' ἔτος ἀπὸ σήμερον μέχρι τοῦ προσεχοῦς 7)δρίου, ὁπότε καὶ πάλιν θὰ συνεχισθῇ ἡ ἐκδοσίς τῆς.

ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Τὰς ἡμέρας αὐτὰς κἄποιος κακὸς δαίμων πτερυγίζει καὶ πάλιν γύρω μας, κἄποια κατὰρα φαίνεται νὰ φέρῃ τὸ μαῦρον ἄρμα τοῦ θανάτου ἀκράτητον καὶ φοινικὸν εἰς τὴν πόλιν μας. Τὰς μονομαχίας διαδέχονται αἱ αὐτοκτονίαι, καὶ τὰς αὐτοκτονίας οἱ ἄδικοι καὶ τερατώδεις φόνοι.

Ὡς νὰ ἐπληθυνόμεθα καὶ νὰ ἠδξάναμεν μὲ ταχύτητα καταπληκτικὴν, ὡς νὰ εἴχαμεν θριαμβεύσει ὡς φυλὴ καὶ ὡς ἔθνος, ὡς νὰ μὴν εἶχε πλέον κανένα λόγον ἢ ζωὴ καὶ ἢ ὑπαρξίς εἰς τὸν τόπον μας, πηγαίνομεν πρὸς τὸν θάνατον, βαδίζομεν πρὸς τὴν καταστροφὴν μὲ μίαν πρωτοφανῆ καὶ ἀνεξήγητον περιφρόνησιν τῆς ζωῆς.

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες, νέοι καὶ νέαι εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας μὲ τὴν πρώτην τῆς τύχης ἢ τῶν περιστάσεων

ἀντίδρασιν, χωρὶς καμμίαν τύψιν, χωρὶς καμμίαν ἐλπίδα πρὸς ἓν αὔριον καλλίτερον τοῦ σήμερον, χωρὶς καμμίαν στοργὴν, καμμίαν ἀγάπην, ἂν ὄχι πρὸς τοὺς ἰδικούς μας ἀλλὰ τοὐλάχιστον πρὸς τὴν ζωὴν, καταφεύγομεν μὲ μίαν ἀνεξήγητον εὐχαρίστησιν καὶ σπουδῆν πρὸς τὸν θάνατον.

Ἡ δεκακοταετῆς κόρη, ἡ ὁποία ἐρρίφθη εἰς ἓνα πηγάδι ὅπου εὗρε φρικώδη θάνατον, ὁ πατέρας ὁ ὁποῖος ἄγχιος καὶ τερατώδης προτιμᾷ τοῦ παιδιοῦ του τὸν θάνατον ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν του, οἱ ἀδελφοί, οἱ ὁποῖοι στέλλουν εἰς τὸν ἄδην ἀπρόσκλητον τὴν ἀδελφὴν των, ὁ ἀνεπτυγμένος καὶ κοινωνικὸς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δι' ἓν ἀποτυχὸν ρουσφέτι χάνει τὴν ζωὴν, ὅλοι αὐτοὶ οἱ θάνατοι δίδουν τὸν χαρακτηρισμὸν ἐνὸς ἐκφυλισμοῦ, μιᾶς καταπτώσεως, ἡ ὁποία κἀμνεὶ προβληματικὴν, τὴν τόσον ἀνεγκαίαν τοῦ πληθυσμοῦ μας αὕξησιν.

Βεβαίως εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἄνκνδροι τόσον, ὥστε ἀπὸ τὴν παρχμικρὰν πάλιν καὶ στενοχωρίαν νὰ προτιμοῦν τὸν θάνατον. Ἄλλ' ἐδῶ ἡ περιφρόνησις πρὸς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἰδίαν καὶ τὴν τῶν ἄλλων, ἀρχίζει νὰ λαμβάνει διαστάσεις ἐπικινδύνους. Κατὰ κανόνα σχεδὸν εἰς τὰς λαϊκὰς τάξεις ὁ πατέρας ἀντιποιεῖται δικαιοῦματα ζωῆς καὶ θανάτου ἐπὶ τῶν παιδιῶν του, οἱ ἀδελφοὶ ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν των. Τὸ θὰ σὲ σφάξω καλλίτερον καὶ θὰ σὲ σκοτώσω καλλίτερα καὶ θὰ σὲ πνίξω εἶναι τόσον συχὰ εἰς τὸ στόμα πατέρων καὶ ἀδελφῶν, ὥστε μὲ τὴν συνήθειαν τῶν λόγων, νὰ σχηματίζεται ἀνεπαισθῆτως ἡ πεποίθησις ὅτι πραγματικῶς δικαιοῦνται εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ τρομερὰ πράγματα.

Μὲ τὴν πρώτην δὲ παρῴσιαζομένην περίστασιν, εὐθύς ὡς νομίσουν ὅτι ἡ πατρικὴ καὶ ἡ ἀδελφικὴ δικαιοδοσία δὲν λαμβάνεται ὑπὸ σπουδαίαν ἐποψίν, ἡ ἀπειλὴ μεταβάλλεται

εις πράξιν, μία ζωή θυσιάζεται άδίκως και τὸ οὐκὸν και ἀδελφικὸν αἷμα χύνεται ἀλύπητα, χωρίς καμμίαν συγκίνησιν, καμμίαν ὥσως τύψιν συνειδήσεως.

Ἡ τιμῆιδου ἡ μεγάλη λέξις, ὅπισθεν τῆς ὁποίας ὀχυροῦνται οἱ μεγάλης και μικρῆς περιωπῆς φονεῖς και αὐτοκτόνοι. Ἡ τιμῆ και τὸ φιλότιμον εἶναι αἱ πομπῶδεις λέξεις, μετὰ τὰς ὁποίας σκεπάζονται οἱ νεοσκαμμένοντάφοι και ἀποστομώνεται ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ νόμου και μένει ἀπρακτοῦσα ἡ θέμις.

Μία κόρη ἀγαπᾷ ἓνα νέον, ὁ ὁποῖος ἔτυχε νὰ μὴν εἶναι τῆς ἀπολύτου τοῦ πατρὸς τῆς ἐκλογῆς. Ἐὰν ἐπιμένη εἰς τὸ πόσον φυσικὸν και ὠραῖον αἰσθημα, ἐὰν ἐπὶ ἰδίᾳ ἄλλως εὐθύνῃ ἀντιτάξῃ ἄρνησιν εἰς τὴν ἄρνησιν τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ ἀδελφοῦ καταδικάζεται πολὺ συχνά, ἀρχικῶς εἰς μαρτυρικὴν ζωὴν, εἰς στέρησιν πάσης ἐλευθερίας και ἐπὶ τέλους εἰς θάνατον.

Ὅταν ἀνέγνωσα διὰ πρώτην φοράν τὸν Ἑσταυρωμένον Ἑρωτα τοῦ Ξενοπούλου ὑπέθεσα τὸ πρᾶγμα ὑπερβολικόν. Τόσον ἡ ἐκθεσις τῶν βασάνων τῆς ζῆκωνθινῆς ἐκεῖνης ἀρχοντοπούλας μοι ἐφάνη ἀπάνθρωπος και τερατώδης. Ἐκτοτε παρηκολούθησα τὸ ζήτημα ἀπὸ πλησιέστερα, ἀπηρίθμησα τὰς καθημερινὰς εἰδήσεις τῶν φόνων και αὐτοκτονιῶν τῶν ἀπὸ δέκα ἕξ ἕως εἴκοσιν ἐτῶν νεανίδων και ἐσχημάτισα τὴν βεβαιότητα, ὅτι τὸ διήγημα τοῦ κ. Ξενοπούλου ὄχι μόνον δὲν εἶναι ὑπερβολικὸν και μονομερές, ἀλλὰ κοινότατον, συνειθέστατον

Εἰς τὸ μαρτύριον αὐτὸ τῆς νέας ἡλικίας, τὸ ὁποῖον τόσον ἀδίκως σφραγίζει ὁ θάνατος, πρέπει νὰ προστεθῇ και τὸ μαρτύριον τῶν τυραννικῶν ἀδελφῶν, τῶν ἐμμεταλλευμένων τὰς ἀδελφὰς τῶν. Ἀχνίζει ἀκόμη τὸ αἷμα τῆς αὐτοκτοῦς κόρης, ἡ ὁποία ἀφοῦ ἐπὶ ἔτη ἔδιδεν ὅ,τι ἐκέρδιζεν εἰς δύο ὄκνηρους και παραλυμένους ἀδελφούς, ἐπὶ τέλους ἀπεφάσισε νὰ φροντίσῃ και διὰ τὸν ἑαυτὸν τῆς. Καὶ ἔπαυσε νὰ δίδῃ. Καὶ δι' αὐτὸ εἰς ἀδελφικὴν σύσχεψιν ἀπεφασίσθη ὁ θάνατός τῆς και τὸ ἐγκλημα τῆς ἀδελφοκτονίας ἐτελέσθη, χωρίς τὴν φοράν αὐτὴν νὰ μεσολαβήσῃ πρὸς δικαιολογίαν κανὲν ζήτημα τιμῆς.

Ἐὰν τῶρα ἀπαριθμήσωμεν τὰς αὐτοκτονίας, αἱ ὁποῖαι ἐρμῶνται ἀπὸ τὰς τυραννικὰς αὐτὰς διαθέσεις τῶν ἰσχυροτέρων κατὰ τῶν ἀσθενεστέρων μελῶν τῆς οἰκογενείας, θὰ σκεφθῶμεν ὅτι, οἱ τόσον φημιζόμενοι ἱερεῖ δεσμοὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ οἴκου ἔχουν και τὸ σκυτεῖνόν τῶν μέρος, και ὅτι αἱ Ἑλληνίδες κόραι και ἀδελφαί, ἐὰν τυγχάνουν κάποτε προστασίας και κάποτε ἐνδιαφέροντος ἀπὸ τὰ ἄρρενα μέλη τῆς οἰκογενείας, πληρώνουν ὅμως συχνότατα πολὺ ἀκριβᾶ, πότε μετὰ τὴν ἀπόλυτον στέρησιν τῆς ἐλευθερίας και τὴν στοιχειώδη ἄρνησιν τοῦ ἀνθρωπίνου ἐγὼ και πότε μετὰ τὴν στέρησιν τῆς ζωῆς, τὴν τόσον φημισμένην αὐτὴν προστασίαν.

Και γεννᾶται μία ἐρώτησις : ἄραγε δὲν εἶναι καιρὸς οἱ Ἕλληνες πατέρες και ἀδελφοὶ νὰ μάθουν, νὰ διδάχθωσιν, νὰ πεισθῶσιν ὅτι δὲν ἔχουν κανὲν δικαίωμα ἐπὶ τῆς ζωῆς τῶν θυγατέρων και ἀδελφῶν τῶν; Δὲν εἶναι καιρὸς νὰ ἐνοηθῶσιν ὅτι μία κόρη, εἶναι και αὐτὴ ἄνθρωπος, ὑπαγομένη εἰς νόμους φυσικοὺς, δικαιοῦμένη εἰς ἰδίαν ζωὴν αἰσθημα-

των και προτιμήσεων ἀνεξαρτήτων τῆς ἰδικῆς τῶν; Δὲν εἶναι καιρὸς νὰ ἀναγνωρισθῇ ἐπὶ τέλους εἰς τὴν κόρην, ὡς ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν υἱὸν τὸ φυσικὸν δικαίωμα νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ κρίσεις και προτιμήσεις τῆς, ὅταν πρόκηται νὰ κανονισθῇ τὸ μέλλον τῆς, ἡ εὐτυχία τῆς, ἡ ζωὴ τῆς ὅλη;

Ὁ τρόπος μετὰ τὸν ὁποῖον οἱ γονεῖς και οἱ ἀδελφοὶ ἀντιλαμβάνονται τῶν ἐπὶ τῶν θηλέων τῆς οἰκογενείας ἠθικῶν δικαιωμάτων τῶν ὁμοιάζει πολὺ μετὰ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἀντιλαμβάνονται και τῶν ἀπέναντι τούτων καθηκόντων τῶν. Ὑπάρχουν γονεῖς, εἰς τὰς λαϊκὰς τάξεις ἐξήντα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, οἱ ὁποῖοι διὰ νὰ οἰκονομοῦν διὰ τὸ μέλλον τῶν παιδιῶν, τὰ στεροῦν τῶν ἀπολύτως ἀναγκαιῶν διὰ τὸ παρὸν. Οἱ χωρικοὶ πληθυσμοὶ, μετὰ μικρὰς ἐξαιρέσεις, ὡς και αἱ ἐργατικαὶ τάξεις δὲν ἐξωθεύουν οὔτε διὰ τὴν τροφήν, οὔτε διὰ τὴν καθαρότητα, οὔτε διὰ τὴν ὑγιεινὴν διαίτησιν τῶν παιδιῶν τῶν τὸ πέμπτον τοῦ ὅτι ἐξωθεύουν οἱ πληθυσμοὶ τῶν αὐτῶν τάξεων ἄλλων λαῶν. Ὑπάρχουν χωρικοὶ εὐποροὶ οἰκογενεῖαι, αἱ ὁποῖαι τρώγουν μόνον καθεὶ Κυριακὴν λαδομαγειρευμένον φαγητόν, αἱ ὁποῖαι τρώγουν τρεῖς ἢ τέσσαρες φορές τὸν χρόνον κρέας, αἱ ὁποῖαι δικαιοῦνται ὑπὸ ὄρους ὑγιεινῆς φρικώδεις.

Ἡ τόσον φημισμένη οἰκονομία και λιτότης τοῦ Ἑλληνος εἶναι ἀπλούστατα στερήσεις παντὸς πράγματος ἀναγκαίου διὰ τὰς στοιχειώδεις ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς. Ἡ παιδικὴ ἡλικία στερεῖται και βασανίζεται, ἡ νεότης ἐπίσης, ἡ ἀκμὴ και τὸ γῆρας ἐπίσης.

Και ἡ ζωὴ, ἡ ὁποία οὕτω δὲν παρουσιάζει κανὲν θέλητρον, καμμίαν χαρὰν, καμμίαν ἀπόλαυσιν, εἶναι πρᾶγμα τόσον περιφρονημένον, ὥστε νὰ θυσιάζεται ἄνευ λόγου και ἄνευ αἰτίας. Ἄλλως τε ἄνθρωποι, διὰ τοὺς ὁποίους ἡ ζωὴ δὲν ἔχει χαρὰν, δὲν ἔχει ἐλπίδας, δὲν ἔχει ὄνειρα, ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι δὲν τρέφονται καλὰ, δὲν χωνεύουν καλὰ, δὲν εὐθυμοῦν, δὲν γελοῦν, δὲν διασκεδάζουν, παρὰ εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις, τοῦ Βάκχου θύοντος, εἶναι τόσον σπληνικοὶ, τόσον δύσθυμοι, ὥστε νὰ τυραννοῦν ἀσυνείδητα σχεδὸν και νὰ ἀγνοοῦν τί θὰ εἴπῃ ἐπιείκεια, τρυφερότης και ἀγάπη.

ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΟΙΗΤΡΙΑ

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Sully-Prudhomme, ποιητῆς εὐνοημένος ὄχι μόνον ἀπὸ τὰς μούσας, ἀλλὰ και ἀπὸ τὴν τύχην, ἔχει ὀρίσει ἓν βραβεῖον χρηματικόν, τὸ ὁποῖον δίδεται ἀνὰ τριετίαν εἰς ποιητικὸν διαγωνισμόν, ὁ ὁποῖος, φυσικὰ, οὐδὲν ἔχει τὸ κοινὸν μετὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι τοιοῦτους.

Ποιητῆς πραγματικῶς ὁ ἀγωνοθέτης ὄρισεν ἐπιτροπὴν κριτικὴν, ὄχι δασκάλους και καθηγητάς, ἀλλὰ ἀπλούστατα ποιητὰς και συγγραφεῖς Ἀκαδημαϊκοὺς και μὴ, ἐκ τῶν ἐπισήμως ἀνεγνωρισμένων τοιούτων.

Κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἐγένετο ὁ διαγωνισμὸς Sully-Prudhomme και μεταξὺ ἑκατὸν ὀγδοήντα τεσσάρων συναγωνισθέντων, ἐν οἷς δύο μόνον γυναικες, τὸ βραβεῖον ἔλαβε γυνή, ἡ δεσποινὴς Marie Dupuis. Ἡ νέα ποιήτρια εἶναι ἄκνη, νόστιμη, μικροκαμωμένη, πολὺ συμπαθὴς μετὰ τοὺς

ἀφελεῖς τῆς τρόπου και μετὰ μίαν σκιάν μελαγχολικὰς εἰς τὸ μεϊδίωμα.

Ἀπὸ τῆς πρώτης τῆς ἐπύριον τοῦ διαγωνισμοῦ τὸ πηνυχρὸν οἰκογενειακὸν οἰκοτροφεῖον εἰς τὸ ὁποῖον κατοικεῖ, ἐπολιορκήθη ἀπὸ τοὺς ρέπορτερ τῶν γαλλικῶν και ξένων ἐφημερίδων, οἱ ὁποῖοι μετ' ἀπληστίας ἐξήταζαν τὰ τῆς ζωῆς τῆς νέας ποιητρίδας. Αὐτὴ διηγεῖται μετριοφρονέστατα τὰ κατ' αὐτὴν : "ὦ! ναι, λέγει, εἶμαι εὐτυχὴς, πολὺ εὐτυχὴς! Ὅταν ἔφερα τὸ χειρόγραφόν μου εἰς τὴν Sociéte de Gens de Lettres, πρὸ ἑνὸς περίπου μηνὸς δὲν εἶχα καμμίαν ἐλπίδα ἐπιτυχίας. Εἰς τρόπον ὥστε, ὅταν χθὲς βράδῃ ἔλαβα τὸ τηλεγράφημα τῆς κριτικῆς ἐπιτροπῆς, δὲν ἠμποροῦσα νὰ πιστεύσω τὰ μάτια μου. Εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ εἰπῶ τί ἠσθένθη τὴν στιγμὴν αὐτὴν.

Ἡ δις Dupuis εἶναι εἴκοσι ὀκτὼ ἐτῶν. Μικροῦλα ἔχασε τὸν πατέρα τῆς, γλύπτην κάποιος ἀξίας, ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν ἐπρόφρασε νὰ γίνῃ γνωστός. Ὁρφανὴ ἡ κόρη ἔζησε μετὰ τὴν μητέρα τῆς εἰς τὰ περίξ τοῦ Blois. Εἰς τὴν ἐξοχικὴν αὐτὴν διαμονὴν τῆς ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀποδίδει τὴν ζωράν τῆς ἀγάπην πρὸς τὴν ἐξοχὴν και πρὸς τὴν φύσιν, ἡ ὁποία μετὰ τὴν δύναμιν διατυπώνεται εἰς τοὺς στίχους τῆς. Δέκα τεσσάρων ἐτῶν ἐκλείσθη εἰς τι κερθνεκωγεῖον τοῦ Blois ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξῆλθε μετὰ τέσσαρα ἔτη, ὅποτε και ἀποκατεστάθη εἰς τὸ Παρίσι. Ἐκεῖ ἔλαβε θέσιν εἰς τὴν γενικὴν Διεύθυνσιν τῶν Τηλεγράφων ὡς ὑπάλληλος τηλεγραφίστρια και ἤρχισε νὰ κερδίξῃ τὴν ζωὴν τῆς μετὰ τὴν ἐργασίαν τῆς, μόνη εἰς τὴν μεγάλην πρωτεύουσάν, διότι ἡ μητέρα τῆς ἐταξείδευε σχεδὸν πάντοτε ὡς συνοδὸς εὐπόρου οἰκογενείας.

Κατὰ τὰς ὀλίγας ὥρας, ἃς ἔμειναν ἐλευθέραι ἡ δις Dupuis ἠκολούθει φιλολογικὰ μαθήματα εἰς τὴν Σορβόννην και εἰς τὸ College, de France και ἰδίως τὸ μάθημα τοῦ Emile Deschanel. Τυτοχρόνως κατερίνετο εἰς τὴν μελέτην τῆς λατινικῆς και ἀρχαίας Ἑλληνικῆς φιλολογίας, ἀναγινώσκουσα τὰ κλασσικὰ ἔργα εἰς καλὰς μεταφράσεις.

Προικισμένη μετὰ τὸ δῶρον τῆς ποιήσεως δὲν εἶχεν ἀρκετὴν ὑπομονὴν εἰς τὸ ἔργον τῆς, τὸ ὁποῖον ἔκρινεν ἐξευτελιστικὸν διὰ τὴν μόρφωσίν τῆς. Τοὺς προῖσταμένους τῆς, φυσικὰ πολὺ κατωτέρους τῆς κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν, δὲν ἐσέβετο ἀρκετά. Μίαν ἡμέραν μάλιστα τόσον δυσηρεστήθη μετὰ μίαν προῖσταμένην κυρίαν, διευθύντριαν ἑνὸς τηλεγραφικοῦ σταθμοῦ, ὥστε εἰς τὸν θυμὸν τῆς, μετὰ ἀνταλλαγείσαν τηλεγραφικῶς συζήτησιν ἐτηλεγράφησεν ὀργισμένη: *εἶθε μία γρηὴ ποροελάρα.*

Ἡ ὄβρις δὲν ἦτο φοβερά, ἀλλὰ ἐσυνουδεύετο και ἀπὸ φράσεις ἀναλόγου ἀβρότητος. Πρὸς δυστυχίαν τῆς μάλιστα ἡ ὄβρισιθεῖα ἦτο συγγενὴς ἀνωτέρου δικηκτικοῦ ὑπαλλήλου, ὅστις και ἐξήτησε πρὸς τῆς γενικῆς διευθύνσεως τὴν τιμωρίαν τῆς ἐνόχου, ἧτις και ἐπῆλθε διὰ πύσεως. Ἡ πτωχὴ κόρη εὐρέθη οὕτω ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην χωρὶς ψωμί, χωρὶς καμμία ἀπὸ τὰς ἀδελφὰς τῆς τοῦ Ἑλικῶνος νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειάν τῆς.

Ὅταν δὲ παρουσιάσθη πρὸς τὸν προῖταμένον τῆς, παρκαλοῦσα αὐτὸν νὰ μεσιτεύσῃ ὅπως συγχωρηθῇ, οὗτος

εὐφρολογῶν τῆς ἀπήντησε : Δεσποινίς, ἔπρεπε νὰ εἰξεύρετε ὅτι εἰς τὰ τηλεγραφικὰ τὰ λόγια πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε μετρημέναι, αἱ δὲ ὄβριες δὲν γίνονται δεκταί.

Εὐτυχῶς δι' αὐτὴν ἡ μάμμη τῆς εἶχε τὴν ὠραίαν ἔμπνευσιν νὰ ἀποθάνῃ. Τῆς ἀφῆκε δὲ μικρὰν κληρονομίαν, ὥστε νὰ ἠμπορῇ νὰ ζῆ σχεδὸν ἀνεξάρτητος. Ἐκτοτε ἐπεδόθη σοβαρῶς εἰς τὴν ποίησιν, ἧτις και τὴν ἀντήμεψε διὰ τοὺς κόπους τῆς, μετὰ τὸν στέφκον τῆς δάφνης και μετὰ πόσον σεβαστὸν τόσον, ὥστε νὰ θεωρῆται σήμερον πολὺ εὐτυχὴς διὰ τὴν ἀπροσδόκητον νίκην τῆς.

Ἡ νίκη αὕτη ἀτανκαλᾷ τόσον εἰς τὸ γυναικεῖον φύλον, ὥστε οἱ διάφοροι γυναικόφιλοι σύνδεσμοι διοργανώνουν εἰς τιμὴν τῆς ἐπισήμους ἑορτάς.

Ἐλένη Γεωργιάδου

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΑΓΩΓΗ

(Ἀπὸ τὴν περὶ Γυναικείας Ἀγωγῆς μελέτην τοῦ κ. Βικέλα).

(Συνέχεια και τέλος)

Κατὰ τοὺς πίνακας, οἱ ὁποῖοι κατεστρώθησαν εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων ἐπὶ τῇ βίβσει ἐπισήμων στατιστικῶν, τὸ ἤμισυ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου ἀνῆρχετο, τὸ 1900, εἰς 1,235,000 περίπου. Ἐπὶ γυναικεῖον πληθυσμὸν, 1,235,000 ἐφοῖτων εἰς τὰ δημόσια και ἰδιωτικὰ σχολεῖα 45,655 μαθητρίαι, ἧτοι σχεδὸν 37 ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Ἐὰν παραδεχθῶμεν τὴν κοινῶς ἐπικρατοῦσαν ἀναλογίαν, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐπὶ 1000 κατοίκων 170 περίπου ἔχουν τὴν ἡλικίαν τῶν ὑποχρεωμένων νὰ φοιτοῦν εἰς δημοτικὰ σχολεῖα, εὐρίσκουμεν ὅτι αἱ μαθητρίαι τῶν Ἑλληνικῶν δημοτικῶν σχολείων ἔπρεπε νὰ εἶναι 206 χιλ. Ὄστε ἑκατὸν ἐξήκοντα περίπου χιλιάδες Ἑλληνίδων στεροῦνται παιδεύσεως! Ὑπάρχουν βεβαίως και αἱ ἀνατρεφόμεναι κατ' οἶκον. Ἄλλ' ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν δὲν ἤθελε μεταβάλλει μεγάλως τὴν ἀναλογίαν τῶν ἀγράμματων.

Δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν ὅτι τοιαύτη ὑστέρησις ὡς πρὸς τὴν γυναικεῖαν ἐκπαίδευσιν καταβιάζει τὴν θέσιν τῆς ὅλης Ἑλλάδος εἰς τὴν κλίμακα τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσως. Ἡ ὀλικὴ ἀναλογία τῶν φοιτῶντων εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα κατὰ τὸ 1900 ἦτο 81 τοῖς χιλίοις. Ἐὰν ἐχωρίζετο, ἡ ἐκπαίδευσιν τῶν ἀρρένων θὰ ἦτο οὐσιωδῶς ὑψηλοτέρη διότι ἡ φοίτησις αὐτῶν εἰς τὰ δημόσια και ἰδιωτικὰ δημοτικὰ σχολεῖα ἀνῆρχετο εἰς 153,000 ἧτοι 114 ἐπὶ χιλίων ἀρρένων κατοίκων, ὥστε ἐκ τῶν 223000 Ἑλληνοπαίδων, ὅσα θὰ ἔπρεπε νὰ φοιτοῦν εἰς δημοτικὰ σχολεῖα μόνον 70000 ἐστεροῦντο τὸ 1900 δημοτικῆς παιδεύσεως. Ἐξ αὐτῶν μάλιστα δυνάμεθα νὰ ἀφαιρέσωμεν 12000 παίδας φοιτῶντας εἰς τὰς δύο κατωτέραις τάξεις τῶν ἑλληνικῶν σχολείων, αἱ ὁποῖαι εἰς τὰ ἄλλα κράτη περιλαμβάνονται εἰς τὰ ἐξατάξια δημοτικὰ σχολεῖα, και 2000 περίπου ἀκόμη φοιτῶντας εἰς σχολὰς ἀπόρων παιδίων, ἡ τροφίμους ὀρφανοτροφείων κτλ., ὥστε οἱ στεροῦμενοι παι-

δεύσεως ἄρρενες Ἑλληνόπαιδες περιορίζονται ἀληθῶς εἰς 56 χιλ. ἀντὶ τῶν 160 χιλ. κορασίων.

Δὲν δυνάμεθα νὰ καταρτίσωμεν τοιοῦτους ὑπολογισμοὺς διὰ τοὺς ἐκτὸς τοῦ βασιλείου Ἑλληνικοὺς πληθυσμοὺς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἄλλα Ἀνατολικὰ κράτη παρτηρεῖται ἡ τοιαύτη δυσαναλογία μεταξὺ ἀρρένων καὶ θηλέων κατὰ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν. Ἡ Σερβία κατὰ τὸ 1889 εἶχεν εἰς τὰ δημοτικά της σχολεῖα 71,765 ἄρρενα καὶ 14,122 κοράσια. Ἡ Ρουμανία κατὰ τὸ 1893 ἄρρενα 235,458 καὶ 63,625 κοράσια. Ἡ Βουλγαρία κατὰ τὸ 1899 εἶχεν εἰς τὰ ἐθνικὰ (δηλαδὴ εἰς τὰ Βουλγαρικὰ της) σχολεῖα 173,175 ἄρρενα καὶ 70,934 κοράσια.

Ἄλλ' ἀντὶ νὰ εὐρίσκωμεν παρηγορίαν εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τούτους, ὡς ἀτενίζωμεν πάντοτε πρὸς τὰ ἔθνη, ὅπου ὁ πολιτισμὸς ἀμάρξει, προσπαθοῦντες πρὸς ἐκεῖνα βαθμηδὸν νὰ ἐξισωθῶμεν. Εἰς τὰ βορειότερα τῆς Εὐρώπης κράτη παρτηρεῖται ἰσότης εἰς τὴν φροίτησιν τῶν δύο φύλων. Ἡ Σουηδία κατὰ τὸ 1893 παρουσάζει ἀριθμὸν 399,027 ἀρρένων καὶ 376,910 θηλέων. Εἰς τινὰ μάλιστα κράτη ὑπερέχει ὁ ἀριθμὸς τῶν θηλέων. Ἡ Ἑλβετία κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἶχεν εἰς τὰ δημοτικά της σχολεῖα μαθητὰς 234,705 καὶ 235,115 μαθητρίδας, ἡ δὲ Σαξονία, κατὰ τὸ 1894, 301,765 ἄρρενας καὶ 314,043 κοράσια.

Ἀνάγκη λοιπὸν σκέψεως, καὶ σκέψεως σοβαρᾶς, ἐὰν θέλωμεν νὰ μὴ ἀνυχτῶμεθα καὶ ἐφεξῆς τὰ τέκνα τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ μητέρων ἀγραμμάτων καὶ ἀμορφῶτων. Τὸ πᾶν ἔχει βεβαίως τὰς δυσκολίας του, ἀλλὰ δυσκολίας ὅχι ἀνυπερβλήτους.

Τὴν κυριωτέραν δυσκολίαν παρέχει τὸ οἰκονομικὸν μέρος τοῦ ζητήματος. Ἡ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σχολείων καὶ ἡ μισθοδοσία προσθέτου προσωπικοῦ διδασκαλικοῦ συνεπάγονται δαπάνας, τῶν ὑποίων τὸ βῆρος, ὑπὸ τὰς παρούσας περιστάσεις, οὔτε τὸ δημόσιον, οὔτε οἱ δῆμοι θὰ ἠδύναντο εὐκόλως ν' ἀναλάβουν. Ἡ εὐχερῆστερά καὶ οἰκονομικωτέρα λύσις τοῦ προβλήματος θὰ ἦτο ἡ παραδοχὴ τοῦ συστήματος τῆς κοινῆς φοιτήσεως ἀρρένων καὶ θηλέων εἰς τὰ δημοτικά σχολεῖα. Τὸ σύστημα τοῦτο ἔχει τοὺς ἀντιπάλους του καθόσον ἀφορᾷ τὴν μέσσην καὶ τὴν πανεπιστημιακὴν ἐκπαίδευσιν, ἀλλὰ διὰ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν, ἐπικρατεῖ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς καὶ εἰσάγεται βαθμηδὸν εἰς τὰς πλείστας ἐπικρατείας τῆς Εὐρώπης. Ὡς πρὸς ἡμᾶς, διάφοροι λόγοι ἐπιβάλλουν τὴν καὶ ὑπὸ ὅρους παραδοχῆν του, λαμβανόμενων ὑπ' ὄψιν τῶν ἐπικρατουμένων εἰσέτι ἠθῶν καὶ ἐθίμων καὶ τῆς προΐουσης μεταβολῆς τῶν, μεταβολῆς τῆς ὁποίας ἠδυνάμεθα νὰ παραθέσωμεν πολλὰ παραδείγματα, μαρτυροῦντα τὴν ὀλονὴν προβάλλουσαν ἐξημέρωσιν καὶ ἐξάπλωσιν τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐν πρώτῃς, νομίζομεν ὅτι ἡ κοινὴ φοιτήσις δέον νὰ ἐφαρμοσθῇ κατ' ἀρχὰς εἰς μόνους τὰς μεγαλειτέρας πόλεις, ἢ καὶ τὰς πρωτεύουσας τῶν νομῶν, ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν ἀρχῶν καὶ ἰδίως τῶν ἐπιθεωρητῶν τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσως, καὶ μόνον μετὰ τὴν ἀποκτηθεῖσαν οὕτω πείρην νὰ ἐπεκταθῇ περαιτέρω ἢ ἐφαρμογῇ τοῦ συστήματος.

Δεύτερον, νὰ ὀρίσθῃ ὅτι ἡ ἡλικία τῶν φοιτῶντων πκι-

δίων τῶν δύο φύλων δὲν θὰ ὑπερβίη τὸ δέκατον ἔτος.

Τρίτον, ἡ διδασκαλία νὰ εἶναι ὁμοιόμορφος διὰ τὰ δύο φύλα, ἀλλὰ νὰ διδάσκονται χωριστὰ τὰ κοράσια τὴν ραπτικήν, τὴν μαγειρικὴν καὶ τὴν οἰκικὴν οἰκονομίαν.

Τέταρτον, εἰς τὰ σχολεῖα κοινῆς φοιτήσεως νὰ ἀνατεθῇ ἡ διδασκαλία εἰς διδασκαλίστας καὶ ὄχι εἰς δημοδιδασκάλους. Ἀληθές ὅτι εἰς τὰς ἐπαρχίας αἱ διδασκαλίσσαι ὑπόκεινται ἐνίοτε εἰς ἐνοχλήσεις καὶ δυσχερείας, τὰς ὁποίας ἐξέθεσεν εὐγλώττως ἡ Κκ Μπουκουβάλα, ἀλλ' ἐκφράζω καὶ πάλιν τὴν αἰσιόδοξον πεποίθησιν ὅτι τὰ τοιαῦτα εἶναι προδικά. Ἄλλως, ἡ προτίμησις τῶν γυναικῶν διὰ τὴν διδασκαλίαν μικρῶν παιδίων γενικεύεται πάνταχού. Ἰδίως εἰς τὴν Ἰταλίαν, εἴτε ἐνεκὰ λόγων οἰκονομικῶν, εἴτε διὰ λόγους ἐκπαιδευτικῶν, οἱ διδάσκαλοι τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀντικαθίστανται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὑπὸ διδασκαλισσῶν. Καὶ εἰς τῆς Δανίας ἐπίσης τὰ πλεῖστα σχολεῖα, ἐνεκὰ λόγων οἰκονομίας, εἰσῆχθη καὶ ἐπικρατεῖ ἡ μικτὴ φοιτήσις.

Ἄλλὰ, ἐνταῦθα παρουσάζεται δευτέρα διπλῆ δυσκολία: ἡ μόρφωσις ἱκανοῦ ἀριθμοῦ δημοδιδασκαλισσῶν καὶ ἡ τοποθέτησις τῶν διδασκάλων, ὅσους θ' ἀντικαστήσουν βαθμηδὸν αἱ θήλειαι συνάδελφοί των. Τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν φίνεται ὡς πρόβλημα μὴ ἐπιδεκτὸν εὐκόλου λύσεως, ἂν πράγματι ἡ παραγωγή τῶν διδασκαλειῶν δὲν ἐπαρκῆ εἰσέτι εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσως. Τὸ δὲ πρῶτον ἐξοικονομεῖται ἐὰν (καθ' ἣν περίπτωσιν τὸ Ἀρσάκειον δὲν δύναται ν' ἀξήση τὴν ἐτησίαν παραγωγὴν τῶν διδασκαλισσῶν), ἐὰν ἐν τῇ δύο τῶν διδασκαλειῶν ἀρρένων μετατραποῦν εἰς διδασκαλεῖα θηλέων. Ἄλλως, «ἡ ζήτησις κανονίζει τὴν παραγωγὴν», κατὰ τὸ ἀξίωμα τῶν οἰκονομολόγων, καὶ πᾶσα ἐνδεχομένη ἀνωμαλία θὰ εἶναι παροδική. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἢ ἰσορροπία θὰ ἔλθῃ ἀφ' ἑαυτῆς, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ τόπου.

Συνοψίζων τὰ λεχθέντα τολμῶ νὰ τὰ δικτυώσω διὰ τῶν ἐξῆς προτάσεων, αἱ ὁποῖαι ἀνάγονται ἐν μέρει καὶ εἰς τὸ πρῶτον τμήμα τοῦ Συνεδρίου, καθ' ὃ ἀφορῶσαι καὶ εἰς τὴν εὐρύτεραν διὰδοσιν τῆς στοιχειώδους τῶν θηλέων ἐκπαίδευσως. Αἱ προτάσεις αὗται, καὶ ἂν τὰς υἰοθετήσῃ ἡ ὀλομέλεια τοῦ συνεδρίου, μένουν ἀπλᾶ εὐχῆ ἐνόσω δὲν δοθῇ εἰς αὐτὰς νομοθετικὸν κύρος.

«Α'. Εἰς τὰ κοινὰ δημοτικά σχολεῖα τῶν πολυανθρωποῦντων πόλεων καὶ κωμοπόλεων καθιεροῦται ἡ μικτὴ φοιτήσις ἀρρένων καὶ θηλέων τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένης ἡλικίας ἐξ ἑως δέκα ἐτῶν.

«Β'. Ἡ διευθύσις τῶν τοιοῦτων κοινῶν σχολείων (τετρακτεοῦς φοιτήσεως) καὶ ἡ ἐν αὐτοῖς διδασκαλία ἀνατίθεται ἀποκλειστικῶς εἰς διδασκαλίστας.

«Γ'. Ἐν τῇ περιπτώσει καθιερωθῇ διὰ νεωτέρου νόμου, ὡς ὑποχρεωτικὴ, ἡ εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον φοιτήσις ἄνω τῆς ἡλικίας τῶν δέκα ἐτῶν, διχάζεται ἡ διδασκαλία κατὰ φύλον μετὰ τὴν ὑπέρβασιν τοῦ δεκάτου ἔτους.

«Δ'. Εἰς τὰ δημοτικά σχολεῖα μικτῆς φοιτήσεως ἡ διδασκαλία καὶ τῶν δύο φύλων ρυθμίζεται ἐν γένει ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον. Διὰ δὲ τὰ κοράσια δίδεται ἰδιάζουσα

ἡσημασία εἰς τὴν διδασκαλίαν μαθημάτων, σκοποῦντων τὴν ἀπό τῆς τρυφερᾶς ἐτι ἡλικίας μόρφωσιν τῆς μελλούσης ἡρηστικῆς καὶ ἐμπείρου οἰκοδοσοῦνης.»

Χρηστῆς καὶ ἐμπείρου! Πρὸ πάντων χρηστῆς! Διότι ἡ ἠθικὴ διέπλσις τῶν παιδίων, θηλέων ὅσον καὶ ἀρρένων δέον ν' ἀποτελῇ τὴν κυρίαν μέριμναν, τὸν κατ' ἐξοχὴν σκοπὸν καὶ τῶν γονέων καὶ ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ πατρὶς ἀνέθεσε τὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων της. Ἡ ἐκπαίδευσις δὲν ἀρκεῖ, οὔτε ὠφελεῖ, ἐὰν λείπῃ ἡ ἀγωγή. Τῆς δὲ ἀτελοῦς ἢ ἐλαττωματικῆς ἀγωγῆς τὴν εὐθύνην δὲν φέρουν μόνον οἱ γονεῖς, τὴν φέρουν καὶ οἱ διδάσκαλοι! Αὐτοὶ γνωρίζουν ἐξ ἐπαγγέλματος ὅσα οἱ πολλοὶ τῶν γονέων ἀγνοοῦν, καθόσον δὲν τὰ ἐδιδάχθησαν. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ὑπεύθυνοι ἀπέναντι τῆς πολιτείας. Τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς τοῦ διδασκάλου: ὅτι τὸ ἔργον του δὲν περιορίζεται εἰς μόνους τῆς παιδικῆς διανοίας τὴν ἀνάπτυξιν, ἀλλ' ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τῆς παιδικῆς ψυχῆς τὴν ἀνύψωσιν. «Διδάσκοντες μόνον τὸ» Ἄλφρα Βῆτα, λέγει ἐξοχος παιδαγωγὸς Ἀμερικανός, ἢ τὸν πίνακα τοῦ Πυθαγόρα, δὲν μετερχόμεθα ἐπάγγελμα «πολὺ ὑψηλόν. Ἄλλ' εἶνε ἔργον ἱερόν, εἶνε ἀποστολὴ ὑψίστης σημασίας τὸ νὰ περιορίζωμεν διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος τὰς ταπεινὰς ὁμάδας τῆς φύσεως καὶ νὰ ἐνισχύωμεν τὴν συναίσθησιν τῆς χρηστότητος καὶ τοῦ καθήκοντος. Διότι ἐκ τῆς σχέσεως τῶν τοιοῦτων ἀντιθέτων τάσεων ἐξαρτᾶται ἐὰν ἡ ψυχὴ τοῦ παιδὸς θὰ προσεγγίσῃ εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀγγέλου ἢ τοῦ κτήνους».

Αἱ ἑορταὶ τῆς ἑκατονταετηρίδος

Τῆς GEORGE SAND Εἰς Παρισίους

Αἱ ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τῆς George Sand ἑορταὶ ἔλαβον ἐπισημότερον χαρακτῆρα εἰς τὸ Παρίσι, ἀντιπροσωπευθείσης ἐπισήμως καὶ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας κ. Chaumié καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κεντρικοῦ Μουσείου τῶν Παρισίων.

Τῆς ἐπιτροπῆς ἣτις διοργάνωσε τὴν ἑορτὴν προίστατο ὁ διευθυντὴς τοῦ Γαλλικοῦ θεάτρου κ. Claretie. Πλεῖστοι ἐταῖροι τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, ὅτι τέλος ἐπίλεκτον ἔχει ἡ Γαλλικὴ πρωτεύουσα ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἑορτὴν, πρὸ τοῦ ἰδρυθέντος εἰς τὸν κήπον τοῦ Λουξεμβούργου μνημείου τῆς George Sand, εἰς τὸ ὅποιον ἡ συγγραφεὺς κριστάται φέρουσα εἰς τὴν ἀγκάλην ἐν μέγα βιβλίον.

Τὸ μνημεῖον ἀπεκάλυψεν ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς, ὅστις ἀπήγγειλεν ἐκτενέστατον λόγον ἐξυμνῶν τὸ ἔργον τῆς μεγάλης συγγραφέως. Μετὰ τὸν κ. Claretie τὸν λόγον ἔλαβον διάφοροι ποιητὰ καὶ συγγραφεῖς, ἐκτενέστερον τῶν ἄλλων ὁ Marsel Prevost.

Τὴν ἐσπέρην ἐδόθη πανηγυρικὴ κηρύσσει εἰς τὸ Γαλλικὸν θέατρον, καθ' ἣν ἐπέκθη ἡ Κλαυδία, τὸ ὠραιότερον

δραματικὸν ἔργον τῆς συγγραφέως. Τὸ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν ἐκδοθὲν βιβλίον τῆς αὐτογράφου ἀλληλογραφίας τῆς George Sand καὶ τοῦ Alfred de Musset ἀποτελεῖ τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας καὶ εἰς τοὺς δικαστικούς ἀκόμη κύκλους, εἰς οὓς κατέφυγεν ἡ κ. Λαρδέν, ἐπιζῶσα ἀδελφῇ τοῦ Musset, διαμαρτυρομένη διὰ τὴν κλοπὴν τῶν ἐπιστολῶν, αἱ ὁποῖαι τῇ ἀνήκον ἐκ κληρονομίας.

Ὁ δημοσιεύσας ἐν τούτοις τὰς ἐπιστολάς διάσημος Παρισινὸς δικηγόρος κ. Felix Decori, ἀπήντησεν εἰς τὴν κ. Lardin ὅτι προέβη εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ βιβλίου δυνάμει ρητοῦ ἄρχου τῆς διαθήκης τῆς George Sand, ἣτις ἐξουσιοδοτεῖ τὸν γραμματέα της κ. Aucante νὰ προβῇ εἰς δημοσίευσιν τῶν ἐπιστολῶν τούτων μετὰ τὸν θάνατόν της, γορὶ νὰ ἀρκαίωσιν οὔτε μίαν λέξιν. Μετὰ τὴν δημοσίευσιν ἡ συγγραφεὺς διατάσσει τὸν γραμματέα της νὰ παραδώσῃ τὰ αὐτόγραφα εἰς τὴν ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην καὶ νὰ χρησιμοποιοῦσιν τὰ ἐκ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν κέρδη ὑπὲρ εὐεργετικῶν σκοποῦ.

Καὶ πράγματι τὰ αὐτόγραφα κατετέθησαν παρὰ τοῦ Decori εἰς τὴν Ἐθν. βιβλιοθήκην, ἐσφραγισμένα καὶ μετὰ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν: «Documents originaux interessants l'histoire litteraire de XIX siecle.

Ἦδη ὁ Decori μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ βιβλίου ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Ἐθν. Βιβλιοθήκην νὰ ἀποσφραγίσῃ τὸν φάκελλον τῶν χειρογράφων καὶ νὰ ταξινομήσῃ αὐτὰ ὅπου πρέπει.

Ἡ πρώτη ἐντύπωσις περὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς τῆς George Sand διαταχθείσης δημοσιεύσεως εἶναι ἐκπληκτικὴ. Ἄλλ' ὅταν μάθῃ τις, ὅτι ἡ συκοφαντία τὴν εἶχε πληγώσῃ πολὺ καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν ἀσθενεῖαν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Musset, ἐννοεῖ πῶς διέταξεν αὐτὴ νὰ περιέλθωσιν εἰς τὴν δημοσιότητα αἱ ἐπιστολαὶ αὗται.

«Μεταξὺ ὄλων αὐτῶν τῶν συκοφαντιῶν», λέγει ἡ συγγραφεὺς, τῶν ὁποίων μερικὰ μετ' ἐπλήρωσιν βαθύτατα, ἂν καὶ εἶμαι συνειθισμένη νὰ ὑποφέρω τὰ πάντα, ἐκεῖνη ἡ ὁποῖα μετ' ἐδηλητηρίασε ἦτο ἡ ἀποδοθεῖσά μοι κατηγορία τῆς κατὰ τοῦ Musset φιλολογικῆς ζηλοτυπίας μου. Ὑπάρχουν οἱ γράψαντες ὅτι ἐκ φθόνου συναδελφικοῦ πρὸς αὐτὸν τὸν κατεπίκρανα καὶ ἐδασάνισα ὅσον, ὥστε νὰ γείνω αἰτία τῆς σοβαρᾶς ἀσθενείας του. Ὅτι πάσχιοντα δὲν τὸν ἐπεριποιήθη, ἀλλ' ὅτι τὸν ἐγκατέλειψα σκληρότατα, τὸν ἐλύπησα καὶ κατὰ τὴν ἀνάγκην του ἐφθασα μέχρι τοῦ σημείου καὶ νὰ τὸν ἀπειλήσω. Ὅτι τέλος μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν μου εἰς τὸ Παρίσι, τὸν ἐκάλεσα πάλιν κοντὰ μου διὰ νὰ τὸν βασανίσω καὶ νὰ πληγώσω ἀκόμη περισσύτερον τὴν ψυχὴν του.»

Ὅλα αὐτὰ ἐφαίνοντο τόσον ἀπιστεύτως τερατώδη εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Sand, διότι ἦσαν τόσον ἀντίθετα μετὰ τὸν χαρακτῆρα της, καὶ μετὰ τὰς ἀρχὰς της, αἱ ὁποῖαι ἦσαν γνωσταὶ εἰς τοὺς συγχρόνους της, ὥστε δὲν κατεδέχθη μὲν ζῶσα νὰ τὰ διαψεύσῃ, ἐσκέφθη ὅμως ὅτι αἱ μετέπειτα γενεαὶ θὰ τὴν ἔκριναν ὡς ἀδείκως καὶ διὰ τοῦτο διέταξε τὴν μετὰ θάνατον δημοσίευσιν τῆς ἀλληλογραφίας της.

Αὕτη ζῶσα εἶχε δημοσιεύσει ὑπὸ τὸν τίτλον Elle et Lui τὸ γνωστὸν της μυθιστόρημα, εἰς τὸ ὅποιον ὅσον καὶ ἂν εἰργάσθη ἢ φαντασία της, ὅμως τὸ βῆθος εἶναι ἀπολύτως ἀληθές, ἀπεικονίζον ἀκριβέστατα μίαν ἠθικὴν πάλην, διδασκατικὴν δι' ὄλους.

Elle et Lui! . . . Lui et Elle! . . . Ἴδου τέλος αὐτοῖ, ὅχι πλέον χωρισμένοι καὶ μισητοὶ ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον, ἀλλ' ἠνωμένοι εἰς τὴν ἀθανάσιαν. Ἐκεῖνος ὁ μεγαλειότερος

ίσως ποιητής του λήξαντος αιώνας, ο μόνος ίσως γάλλος συγγραφέας, του οποίου τα έργα θα έχουν θαυμαστάς εις όλους τους αιώνες. Εκείνη η φίλη των αδυνάτων, με την τουμηράν και στοργικήν φαντασίαν, με το γόνιμον και γενναϊον πνεύμα, η ανοίξασα νέους ορίζοντας Τέχνης εις τους συγχρόνους της, με την ανεξάντλητον μυθιστορηματικήν παραγωγήν της, της οποίας το έργον εσον και αν εγγράσσει μένει όμως πάντοτε ωραϊον, αληθές, και ανθρώπινον.

Από του βήθους των τάφων των ιδού ότι ανασταίνονται πάλιν η George Sand και ο Musset, πάντοτε νέοι κα-

ΕΠΙΦΥΛΙΣ

ΚΑΚΟ ΜΑΤΙ

(Συνέχεια)

Η γενναιότητα του κόντε Αλταβίθα ήταν γνωστή, δεν εφοβότανε τίποτα άλλο στον κόσμο από το κακό μάτι και η με τα μάτια κλεισμένα μάχη, η οποία θα έκανε κάθε άλλον ν' αντιστάσει δεν του προξενούσε διόλου τρόμο, άκουσε να μη βλέπη το φοβερό βλέμμα του αντίπαλου του.

Αμα άρχισε η μεταξύ τους μάχη και οι δύο με κίνημα χωρίς να το θέλουνε λιγίσανε προς τα πίσω τα σώματά τους, και έτσι το ποῦτο χτύπημα δεν είχε κανένα αποτέλεσμα, εξακολούθησαν όμως αοεροί και αποφασισμένοι και οι δύο, και δεν άκούγονταν τίποτε άλλο παρά ο κρότος των ποδαριών τους και η δύσκολη άναπνοή τους. Μία φορά ο Αλταβίθα αίστάνθηκε πως η άκρη του στυλέτου του χτύπησε κάτι, σταμάτησε νομίζοντας πως σκότωσε τον αντίπαλό του, και περίμενε ν' αλούση το σώμα να πέφτη κάτω. — Είχε χτυπήσει μονάχα το τοίχο.

— Ν μίξα πως σ' εχα περάσει πέρα και πέρα είπε ξαναπέρνοντας τη θέση του,

— Μη μιλάτε είπε ο Παύλος, η φωνή σας με οδηγεί.

Εξαφνα οι δύο αντίπαλοι αίστάνθηκαν πως χωρίστηκαν. Ένα χτύπημα του μαχαιριού έκοψε σε δύο το μαντύλι.

— Σταματήσατε ! φώναξε ο κόντες, δεν είμαστε πλέον ενωμένοι το μαντύλι κόπηκε.

— Τι πειράζει ! άς εξακολουθήσουμε είπε ο Παύλος. Ακολούθησε πένθιμη σιωπή, Σαν εύσεινήδητοι άνθρωποι δεν ήθελαν να χτυπηθούν πριν αλλάξουνε θέση, γιατί καθέναν ήξερε από τον ήχο της φωνής που βρίσκονταν ο άλλος, έκαναν λοιπόν μειοκά βήματα και ξανάρχισαν την πάλη. Ο Αλταβίθα έκανε ένα πήδημα ζητώντας τον έχθρό του, και άπάντησε το στυλέτο του το οποίο τον χτύπησε στο στήθος.

Ο Παύλος άγγιξε την άκρη του όπλου του και την αίστάνθηκε βρεγμένη... έπειτα άκουσε άβέβαια βήματα, ένα στεναγμό πνιγμένο και το πέσιμο ενός σώματος. Τρέμοντας από φρίκην ο Παύλος έβλεπε τα μάτια του και είδε τον κόντε Αλταβίθα κατακίτρινο εξαπλωμένο γάμο με ένα μεγάλο κόκκινο σημάδι στο ποκάμισό του στη θέση της καρδιάς.

Ο ωραϊός Ναπολιτάνος ήτανε πεθαμένος.

Ο κύριος Ασπρομόν έβαλε πάνω στο στήθος του το μπιλιέττο το οποίο εβεβαίωσε τη μονομαχία και έφυγε από τα αρχαία λουτρά πολύ ώχρός.

XIV

Κατά τις δυο μετά το μεσημέρι, άγγιλοι περιηγηται μαζή μ' ένα οδηγό ήρθαν να δουνε τη Πομπήια. Άμα φτάσανε στη σάλλα των λουτρών είδανε ένα άνθρωπο εξαπλωμένο χάμο, στην αρχήν νόμισαν πως κοιμάται έπειτα βεβαιώθηκαν πως ήτανε πεθαμένος. Τότε ο οδηγός έσκυψε για να βεβαιωθή και σηκώθηκε συγκινημένος.

— Ένας άνθρωπος δολοφονημένος ! είπε, μ' ένα χαρτί στο στήθος.

ταυγαζόμενοι από το άκτινωτόν ενός τρελλού πάθους, του οποίου αι λεπτομέρειαι μόνον σήμερα γίνονται άκριβώς γνωσταί. Όσοι έκκτηγόρησαν το πάθος αυτό ζωντανε, όσοι έδλασφήμισαν την συγγραφέα της Ινδιάνκς δι' όσα υπέφεραν ο βλακηνιμένος ποιητής των Νυκτων, όλοι αυτοί θα συγκινηθούν πάλιν και μέσα εις τους τάφους των άκόμη.

Όπως δήποτε, αν το νέον βιβλίον δεν διαψεύδη τους λόγους του χωρισμού των δύο ποιητών, αποδεικνύει όμως ότι δεν υπήρξεν η αίσχρα προδοσία, η άναφερομένη εις τας σχέσεις των εκ μέρους της Sand, άλλ' ότι τη άμοιβαία

Διάβασε το είπαν όλοι οι άλλοι μαζή, των οποίων η περιέργεια αύξανε. «Άς μη ζητήσουνε ούτε να ένοχλήσουνε κανένα για το θάνατό μου. Αν εύρουνε αυτό το μπιλιέττο στη πληγή μου, βεβαιώνω πως σκοτώθηκα σε μονομαχία με όλους τους κανόνες».

Φίλιππος κόμης δ' Αλταβίθα.

— Αδιάφορον είπε, ο οδηγός, το χτύπημα είναι με τέχνη δομένο, από κάτω προς τα πάνω.

Αυτός ήτανε ο έπικηθεις του κόντε Αλταβίθα.

Ο οδηγός είδοποίησε μερικους εργάτας οι όποιοι είδοποίησαν την άπυνομία και το πτώμα του κόντε Αλταβίθα μεταφέρθηκεν στην έπαυλή του.

Όταν ο κ. Ασπρομόν ξαναμπήκε στην άμαξά του για να γυρίση στο ξενοδοχείο φαινονταν σαν άγαλμα που περπατούσε. Αν και είχε αίστασθη την ισράν φρίκην που προξενεί ο θάνατος, άμα είδε το πτώμα δεν αίσθάνονταν όμως τον εαυτό του ένοχο, και μέσα στην άπελπισία του δεν είχε τύψεις.

Δεν δέχτηκε αυτή τη μονομαχία παρά με την έλπίδα πως θα σκοτόνονταν. Αυτός δεν είχε χτυπήσει ο έχ'ρός του μονάχος έπεσε πάνω στο φονικό όπλο. Έπειτα έκανε σκέψεις για αυτοκτονία τις όποίες δεν παραδέχονταν μονάχος. Μία έξαφνη ιδέα πέρασε από το νου του δυττωχούς και διέκοψε το μονόλογό του. Τη χαρακτηριστικά του έλαθαν έκφραση εύχαριστημένη, η ήσυχία η όποια ακολουθεί τις μεγάλες αποφασεις ζωγραφίστηκε στη ώρη μορφή του.

— Σας καταδικάζω μάτια μου άφου κάνετε κακό, άλλα πριν να σας κλείσω για πάντα απολαύστε τις όμορφεις της φύσης, θαυμάσατε τον ήλιο, το γαλάζιο ουρανό την άπέραντη θάλασσα τα κοροφούνια, τα ωραία παλάτια, τη καλύβα του ψαρά, τα νησιά, και φυλάξτε την ένθύμησή τους.

Την ώρα εκείνη τ' άμάξι περνούσε την άκροθαλασσιά, κατέβηκε, κάθισε σ' ένα βράχο και έμεινε πολύ ώρα, έπειτα ξαναβέθηκε και είπε στον άμαξά να πάη στις μίς Αλικής Ward.

Ήτανε όπως και τη προηγούμενη μέρα εξαπλωμένη στον καναπέ της κάτω σάλας. Ο Παύλος κάθισε άπέναντί της και αυτή τη φορά δεν κρατούσε τα μάτια χαμηλωμένα όπως έκανε από τότε που βεβαιώθηκε πως της έκαναν κακό.

Η τέλεια όμορφιά της Αλικής εξιδανικεύονταν κάθε μέρα και περισσότερο. η γυναίκα είχε χαθή για ν' άφήση θέση στον άγγελο. Ένα θαυμάσιο γαμ'γέλο φώτισε το στόμα της όταν είδε τον άρραθωνιαστικό της που την κύτταζε με τόσην αγάπη. Νόμισε πως ο Παύλος είχε τέλος ξεχάσει τις πένθιμες ιδέες του κακού ματιού και ήρχονταν πλέον εύτυχιμένος, όπως κατά τις πρώτες ήμέρας της αγάπης τους και έδωκεν στον κ. Ασπρομόν το ώχρό χεράκι της, το οποίο κείνος κράτησε ανάμεσα στα δικά του.

— Δεν σας φοβίζω πλέον. είπε στον Παύλο, ο όποιος δεν έπαυε να την κυττάζει.

— Ω ! άφσέ με να σε βλέπω, είπέν ο κ. Ασπρομόν, με παράξενο τόνο φωνής, γονατίζοντας μπρος στον καναπέ, άφσέ με να μεθυστώ από την άνιστόρητη όμορφιά σου ! και θαύμαζε την αγαπημένη του.

Κάτω από το φλογερό αυτό βλέμμα η Αλική αίστάνονταν ένα

συγκαταθέσει υπήρξεν η δικαιοπή των σχέσεών των, όταν και ο μέν και η δε ήνώθησαν ότι δεν ήγαπώντο πλέον.

Ότι δε, όταν έχωρίστησαν μόνον ήρχισαν και ο εις και η άλλη να νοσταλγοῦν την παλαιάν αγάπην των, και ότι έχωρίστησαν σύμφωνοι και αγαπημένοι, χωρίς μίση και άντεγκλήσεις, αποδεικνύεται από τα δύο αυτά γράμματα, τα όποια άντήλλαξαν μεταξύ των, εύθως μετά την άναχώρησιν εκ Βενετίας του Musset, ο όποιος άπκντξ εις το άκόλουθον γράμμα της Sand.

«Υγίαινε άγγελέ μου. Ο Θεός άς σε προττατεύη, άς σε

αίσθημα εύχάριστο και θανάσιμο κοκκινίζει και κίνιζε πάγωνε και έκαιγε. — Ένα λεπτό άκόμα και η ψυχή της θα πετούσε.

Έβλεπε το χέρι της στα μάτια του Παύλου, άλλα το βλέμμα του νέου περιούσε σαν φλόγα τα λεπτά δάκτυλα της Αλικής.

— Τώρα τα μάτια μου μπορούνε να κλείσουνε θα την βλέπω πάντοτε στην καρδιά μου. Είπε ο Παύλος και σηκώθηκε.

Το βράδυ άφου είδε τη δύση του ήλιου γύρισε στο ξενοδοχείο της Ρώμης φέρνοντας μαζή του κάθουνα και μια φουγού. Άνοιξε το παράθυρο άναψε τα κάθουνα και έβλεπε στην φωτιά ένα συβλερό μαχαιρί, έπειτα περίμενε να κοκκινίση η λάμα.

Ο Παύλος σαν να ήθελε ν' άποχρητέστη τον έκυτόν του, πήγε και στάθηκε μπροστά σ' ένα μεγάλο καθρέφτη ο όποιος φωτίζονταν άπ' ένα πολύφωτο. Άφου έμεινε εκεί λίγη ώρα έπειτα ήθε και κάθισε στην άκρη του κρεβατιού του. Φύσηξε τα κάθουνα και πήρε το μαχαιρί.

Τη στιγμή εκείνη όσο μεγάλη και αν ήτανε η άπόφασή του αίστάνθηκε κάποια άδυναμία κρούς ιδροτας έβρεξε το μέτωπό του, άλλ' άμέσως έγεινε κύριος του έκυτού του και πλησίασε στα μάτια του το άναμένο σίδερο.

Ένας πόνος φοβερός, άνυπόφορος, παρ' όλίγο να τον κάνη να φωνάξη. Του φάνηκε σα να χύθηκε στα μάτια του μολύβι λυομένο και έφτασε ως μέσα στο μυαλό. Μυήρο σκοτάδι τον περιτρούρησε. — Η θυσία είχε τελειώσει.

Τώρα χωρίς φόβο άγαπητό και εύγανικό πλΰσμα μπορώ να γίνω άντρας σου. Δεν λυπάμε τίποτε άφου ετὸ θα σωθής. Τι και αν έχασα το φως και τον ήλιο, όταν έχη κανείς την αγάπη έχει τον άληθινό ήλιο, ο όποιος δεν δνει ποτέ.

Λίγο, λίγο ο πόνος ελαττώθηκε σ' ένα βραδύ ύπνο. Όταν την αύγη το φως γέμισε την κάμαρα του δεν του έκανε αίσθηση και μονάχα ο ήχος από τις καμπάνες τον έύπνησε. Άνοιξε τα μάτια και πην να ξυπνήτη και η ψυχή του δεν ήξερε που βρίσκονταν, έπειτα τα θυμήθηκε όλα ζήτησε ψάχνοντας το κουδούνι και άμέσως ο Πάδου έτρεξε.

— Έκαμα την άνορησία να κοιμηθῶ με άνοιχτό παράθυρο και πιάστηκα, είπε στον υπήρετη, φέρεμε στην πολυθρόνα μου και βάλλε μου πάνω στο τραπέζακι ένα ποτήρι κρύο νερό. Ο Πάδου έκμαε την παραγγελία του κυρίου του και έφυγε. Ο Παύλος άμα έμεινε μόνος άρχισε να βρέξη ένα μαντύλι στο κρύο νερό και να το βάζη πάνω στα μάτια του για να πάρη την φλόγα.

XV

Η είδηση του θανάτου του κόντε Αλταβίθα διαδόθηκε άμέσως στην πόλη και άρχισαν η διάφορες σκέψεις. Όλοι ήξευραν πως ο κόντες ήτανε λαμπρός στο σπαθί και στο πιστόλι και πως όλοι φοβόντουσαν να υνομαχηθουν μαζή του. Πως βρέθηκε λοιπόν έτσι νεκρός στην Πομπήια. Το μπιλιέττο που ήυρνε βεβαιώνει πως δεν ήτανε δολοφονία. τότε τι είδους μονομαχία ήτανε αυτή ;

Στην Αλική δεν είπαν τίποτα γιατί η κατάρκτη της είχε χειροτερέψει, αν και ο γιατρός δεν μπορούσε να βρη καμιά αίτια. Ο κ. Ασπρομόν δεν έπηγε την ήμέρα εκείνη για να κρύψη τη θυσία του δεν ήθελε να παρουσιαστή με τα μάτια άκόμη κόκκινα

οδηγή και άς σε φέρη πάλιν κοντά μου. Όπως δήποτε εις τας διακοπές θα συναντηθῶμεν. Και τότε ποία εύτυχία ! Πως θα αγαπώμεθα δεν είναι αλήθεια; μικρέ μου άδελφέ, παιδάκι μου ! . . . Άγάπη πάντοτε τον vieux George Δεν σε λέγω τίποτε δια τον Pagello είναι ο ιταλός ιατρός και νέος φίλος της Sand, είμη ότι σε ένθυμείται με συγκίνησιν, σχεδόν με όσην και εγώ . . .»

Και ο Musset άπκντξ εκ Γενούης :

«Σε αγαπῶ άκόμη με αγάπην, George. Μετα τέσσερας ήμέρας θα μξς χωρίζουν τρικκόσια λευγαί. Τοιούτο διά-

Την άλλη μέρα που δεν είχε πλέον πόους άνέβηκε στην άμαξά του με την βοήθεια του Πάδου.

Τ' άμάξι ετάθηκε όπως πάντοτε στην καγγελένια πόρτα. Ο τυφλός την έσπρωξε και μπήκε στο περιβόλι, δεν άκουσε όμως την Βισι να τρέξη όπως πάντα στον ήχο του κουδουλιού, κανένα από τους συναιθιμένους κρούους δε άκουγε άκρο σιωπή βασιλευε παντού, σαν το σπίτι να ήτανε έρημο. Ο Παύλος προχωρούσε προς το σπίτι αν και τα κλαριά του έφραζαν το δρόμο σαν να ήθελαν να τον έμποδίσουν. Τέλος έφτασε και ψάχνοντας ήυρε την πόρτα. Μπήκε, καμιά φιλική φωνή δεν τον χαίρετη. Έπειδή δεν άκουγε καμιά φιλική φωνή για να οδηγηθή, στάθηκε μερικά λεπτά στο κατόφλι... Μυροδιά αϊθέρα, κεριού που καίγονταν και όλες η άόριστες μυρουδιές που έχη μια νεκρική κάμαρα έφταναν ως αυτόν, τότε μία φοβερή ιδέα πέρασε από το νου του και μπήκε στην κάμαρα.

Έπειτα από λίγα βήματα σκούνησε κάτι που έπεσε με κρότο, έσκυψε και ψάχνοντας ήυρε ένα μετάλλιο καντιέση μ' ένα μεγάλο καιρί.

Κατοτρομαχμένος εξακολούθησε το δρόμο του, άνάμεσα στο σκοτάδι. Νόμισε πως άκουσε μια φωνή που προσεύχονταν σιγά, έκανε άκόμη δυο τρία βήματα και τα χέρια του άπάντησαν ένα κρεβάτι έσκυψε και τα τρέμοντα λεπτά δάκτυλά του ήυρνε στην αρχή εα σώμα κρύο και άκίνητο έπειτα ένα στεφάνι από τριαντάφυλλα και τέλος ένα πρόσωπο κρύο σαν μάργαρο.

Ήτανε η Αλική εξαπλωμένη στο νεκρικό κρεβάτι της.

— Πεθαμένη ! φώναξε ο Παύλος με πνιγμένη φωνή, πεθαιμένη ! και την σκότωσα εγώ !

Ο θεός στέκουνταν αποπετρωμένος από φρίκην άμα τον είδε ένόνησε όλα και η μεγάλη θυσία του Παύλου τον συγκίνησε. Ο Παύλος γονάτισε μπρος στο κρεβάτι και κατεφιούσε το παγωμένο χέρι της Αλικής, και οι άναστεναγμοί του και τα δάκρυά του ήτανε σπαρχατικοί. Όταν τελειώσε τον άποχρητισμόν του σηκώθηκε και διευθύνθηκε προς την πόρτα μονοκόμματος ψυχρός, σαν αυτόματο που περπατούσε χωρίς συνείδηση, πέρασε το περιβόλι και διευθύνθηκε προς την έξοχην βελίζοντας πάντα μπροστά του. Από μακριά άκούγονταν η μεγάλη φωνή τη θάλισσας τα κύματα κμισμένα έπαζαν στη άκρογιαλιά. Ο Παύλος έπροχωρούσε προς αυτήν και όταν άκόμη αίστάνθηκε το κενό κάτω από τα βήματα δεν σταμάτησε. Έπεσε ένα άπειρο κύμα τον άρπαξε στην άγκαλιά του και τον έσκέπασε, με της γάδες του άφρού του. Η τρικυμία εξακολούθησε. Το πτώμα του κ. Ασπρομόν δεν βρέθηκε πουθενά, ότι και αν έκανε ο θεός της Αλικής για να το βρη. Έα φέρετρο από πολύτιμο ξύλο με πιαστήματα και κλειδαριά άσημένα μαρκαρίστηκε έπειτα από λίγες μέρες για την Αγγλία με το πτώμα της μίς Αλικής Ward.

Όσο για το θεο άλλαξε έντελως άδυνάτησε, δεν έπινε πλέον ροῦμι και μόλις έτρωγε. Τα χρώματά του χάθηκαν και έγινε από κατακόκκινος που ήτανε κιντρινος σαν νεκρός.

στημα δὲν ἐπιτρέψει πλέον οὔτε θυμούς, οὔτε νεύρα. Ἐγὼ σὲ ἀγαπῶ, καὶ ἂν καὶ εἰς ἐξέδρα εἶσαι πλησίον ἀνδρός τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷς, εἶμαι ὅμως ἥτυχος... Ὡς ἀγκυπητή μου. Σὺ ζῆς, εἶσαι νέκ, εἶσαι ὠραίη καὶ ὑπὸ τὸν θυμικ· σιώτερον οὐρανὸν τοῦ κόσμου ἔχεις τὴν εὐτυχίαν, νὰ στηριζέσαι εἰς ἄνδρα, τοῦ ὁποῖου ἡ καρδίη εἶναι ἀξίη τῆς ἰδικῆς σου. Εὐγενής νέος! Εἰπέ του πόσον τὸν ἀγαπῶ καὶ πόσον συγκινοῦμαι εἰς τὴν ἀνάμνησίν του...»

Καὶ εἰς ἄλλην ἐπιστολὴν γράφει: Ποῖαν μορφήν θὰ ἠμπορέσω νὰ σοῦ ἀπευθύνω ποτέ, διὰ τὴν ἐπὶ ἑπτὰ μῆνας ζωὴν, ἣν ἐζήσαμεν σχεδὸν μαζῆ; Καὶ ποῖος εἶναι ὁ ἄλλιος, ὁ ὁποῖος θὰ ὀνομάσῃ ἀπιστον τὴν γυναῖκα, ἥτις τὸν ἐκτιμᾷ ἀρετῶς, ὥστε νὰ τοῦ ὁμολογήσῃ ὅτι δὲν τὸν ἀγαπᾷ πλέον; Ναι, George, ἀξίω καὶ περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι ἐνόμιζα. Ὅταν εἶδα τὸν καλὸν Pagello, ἀνεγνώρισα εἰς αὐτὸν ὅ,τι εὐγενὲς ὑπῆρχεν εἰς τὴν ἰδικήν μου ψυχὴν, ἀλλ' ἀπηλλοκμήμενον ἀπὸ τὰς κκαίαις, αἱ ὁποῖαι ἐδηλητηρίαζαν τὸ καλὸν ἐν ἐμοί. Καὶ δι' αὐτὸ ἐνόησα ὅτι ἔπρεπε νὰ φύγω...»

Ὅπως δὴποτε δι' ἡμᾶς ὅλα αὐτὰ αἰσθηματολογία εἶναι παράδοξοι καὶ ἀρετὰ ἀκατανόητοι. Καὶ βεβαίως ἐὰν ὁ Μαῦρος τῆς Βενετίας ἠμποροῦσε νὰ φαντασθῆ ὅτι μίαν ἡμέραν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν τῆς ἡρεμίας καὶ τοῦ ὕδατος ἤθελον ἀπκντήσαι αἰσθηματὰ τὸσον περιεργα, βεβαίως δὲν θὰ ἐπνιγε μὲ τὴν ἀγριότητα τὴν ἀτυχῆ Δεσδεμόνα.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

τῆς εἰς Ἱταλίαν καὶ Γαλλίαν διοργανουμένης ἐκδρομῆς παρὰ τοῦ γραφείου Ἀδελφ. Πολέμη.

Γραφεῖα ὁδὸς Φιλελλήνων 2.

- 20 Ἰουλ. Ἀναχώρησις ἐκ Πειραιῶς εἰς τὰς 4 μ. μ.
- 22 » Ἀφίξις εἰς Νεάπολιν εἰς τὰς 6 π. μ. καὶ ἀναχώρησις εἰς τὰς 8 50 π. μ. διὰ Ρώμην, ἀφίξις 2.10 μ. μ. Περίπατος δι' ἀμαξῶν ἀνὰ τὴν πόλιν διὰ προανατολισμόν.
- 24 » π. μ. Ἐπίσκεψις τῆς Γεφυρας καὶ τοῦ φρουρίου τοῦ ἁγίου Ἀγγέλου, τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Πέτρου, τοῦ Βατικανοῦ μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ μουσείων, καὶ ἄλλων διαφόρων ἀξιοθεάτων.
μ. μ. Δι' ἀμαξῶν, ἐπίσκεψις τοῦ Πανθέου, τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ ναοῦ τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ ναοῦ Ἀρκαίου, τῆς ἀρχαίας Ρωμαϊκῆς ἀγορᾶς, τῶν φυλακῶν τοῦ Μαρμαρίνου, τοῦ λόφου τοῦ Παλατίνου, τῆς πύλης τοῦ Τίτου, τῆς πύλης τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τοῦ Καπιτωλίου.
- 25 » π. μ. Ἐπίσκεψις τοῦ Κυριναίου, τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Μαρίας τῆς Μεγάλης, τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ μουσείου τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Λατράνου, τοῦ Βαπτιστηρίου, τῆς ἁγίας Μαρίας τῶν Ἀγγέλων, τοῦ Ἑθνικοῦ Μουσείου, κλπ.
μ. μ. Δι' ἀμαξῶν ἐπίσκεψις τοῦ Κολοσίου, τοῦ Μικροῦ ἵπποδρόμου, τῶν Θεσμῶν τοῦ Τίτου, τῶν Θεσμῶν τοῦ Καρακάλα, τῶν κατακομβῶν τοῦ ἁγίου Κελίτζου καὶ λοιπῶν.
- 26 » π. μ. Περίπατος ἀνὰ τὴν πόλιν, πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν διαφόρων καταστημάτων.
μ. μ. Ἀναχώρησις εἰς τὰς 2 μ. μ. ἀφίξις εἰς Φλωρεντίαν εἰς τὰς 8 50 μ. μ.
- 27 » π. μ. Ἐπίσκεψις τῆς πόλεως καὶ τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Μαρίας τῆς Νέας, τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Λαυρεντίου, τοῦ παρεκκλησιαίου τῶν Μεδίκων, τοῦ Βαπτιστηρίου, τοῦ καθολικιστοῦ τοῦ Τζιότο.
μ. μ. Ἐκδρομὴ δι' ἀμαξῶν εἰς τὰς Κασίνας, καὶ τὸν λόρον καὶ τὴν πλατεῖαν Μιχαήλ Ἀγγέλου.
- 28 » π. μ. Ἐπίσκεψις τοῦ Πιλλιοῦ ἀνακτόρου μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ μουσείου καὶ τοῦ μεγάλου μουτείου Galleria degli uffici, τοῦ ἀνακτόρου Πιττι, κλπ.
μ. μ. Ἀναχώρησις εἰς τὰς 3 μ. μ. ἀφίξις εἰς Βενετίαν εἰς τὰς 10.40 μ. μ.
- 29 » π. μ. Ἐπίσκεψις τοῦ ναοῦ καὶ τῆς πλατείας τοῦ ἁγίου Μάρκου, τοῦ Ἀνακτόρου τοῦ Δογῶν.
μ. μ. Περίπατος διὰ γονδολῶν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Μεγάλου, τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Μαρίας τῆς

- Υγείας, τῆς Ἀκαδημίας τῶν ὠραίων τεχνῶν, τῆς ἁγίας Μαρίας τῶν Φράρι, καὶ λοιπῶν.
- 30 » π. μ. Ἐκδρομὴ δι' ἀμαξῶν εἰς Λαγκούας καὶ Λίδο, ἐπιστοφὴ εἰς Βενετίαν εἰς τὰς 2 μ. μ. Ἐπίσκεψις τῆς Γεφυρας τῶν στενωγῶν, τῆς Γεφυρας τοῦ Ρελλου καὶ ἀναχώρησις εἰς τὰς 6 μ. μ. ἀφίξις εἰς Μιλάνον 11.50 μ. μ.
- 31 » π. μ. Ἐπίσκεψις τῆς πόλεως, τῆς Μητροπόλεως, τῆς Στ. ἁ. τοῦ Βικτωρος Ἐδμουνδήλ, τοῦ θεάτρου τῆς Σκάλας, κλπ.
μ. μ. Ἐπίσκεψις τοῦ Μουσείου Βρέσα.
- 1 Ἀύγ. π. μ. Ἐπίσκεψις τῶν ναῶν ἁγίου Ἀμβροσίου καὶ ἁγ. Λαυρεντίου, τῆς Πύλης τῆς Εἰρήνης, τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Μαρίας τῶν χαρίτων, κλπ.
μ. μ. Ἀναχώρησις εἰς τὰς 4 μ. μ. ἀφίξις εἰς Τουρίνον 7. μ. μ.
- 2 » π. μ. Ἐπίσκεψις τῆς πόλεως, τῆς πλατείας τῶν Ἀνακτόρων, τοῦ Ἀνακτόρου τῆς Κυρίας, τῆς Μητροπόλεως, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, τοῦ Βασιλικοῦ Ἀνακτόρου, τοῦ Μουσείου τῶν Πανοπλιῶν κλπ.
μ. μ. Δι' ἀμαξῶν ἐπίσκεψις τοῦ Δημαρχείου, τῆς ὁδ. Ὑ. Γαριβόλδη, τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος τοῦ μνημείου τοῦ Πέτρου Μίκα, τοῦ δουλκῶ, τῆς Γενεύης, τοῦ κήπου τοῦ Βαλεντίνου, τῆς κρεμαστῆς γεφυρας κλπ. Ἀναχώρησις εἰς τὰς 7.30 μ. μ. ἀφίξις εἰς Παρισίους εἰς τὰς 9.25 π. μ. τῆς 3ης Ἀύγ.
π. μ. Ἀνάπαυσις.
- 3 » μ. μ. Περίπατος ἀνὰ τὴν πόλιν καὶ τὰ μεγάλα Βουλευτήρια πρὸς προανατολισμόν.
- 4 » π. μ. Ἐπίσκεψις τῶν Μουσείων τοῦ Λουβρου.
μ. μ. Δι' ἀμαξῶν ἐπίσκεψις τῆς πλατείας τῆς Ὁμονοίας, τῆς πλατείας τοῦ Μελοδράματος, τοῦ ναοῦ τῆς Μαγδαληνῆς καὶ περίπατος ἀνὰ τὰ Ἠλύσια Πεδία.
- 5 » π. μ. Ἐπίσκεψις τῆς Μητροπόλεως τῶν Παισίων Νοτριντάμ, τοῦ μουσείου Κλουνί, τοῦ Πανθέου, κλπ.
μ. μ. Δι' ἀμαξῶν ἐπίσκεψις τοῦ τάφου τοῦ Ναπολέοντος τοῦ ἀνακτόρου τῶν Ἀπομάχων, τοῦ Πύργου τοῦ Ἀίφελ, τῶν μεγάλων Βουλευθέρτων, κλπ.
- 6 » π. μ. Ἐπίσκεψις τῶν ἀνακτόρων τοῦ Λουξεμβούργου μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ μουσείου καὶ τῶν κήπων.
μ. μ. Δι' ἀμαξῶν ἐκδρομὴ εἰς τὸ δάσος τῆς Βουλώνης καὶ ἐπίσκεψις τοῦ ζωολογικοῦ κήπου.
- 7 » π. μ. Ἐκδρομὴ εἰς Βερσαλλίας, καὶ ἐπιστροφή εἰς Παρισίους περὶ τὴν 4 μ. μ. πρὸς ἐπίσκεψιν ἄλλων συνοικιῶν τῶν Παρισίων.
- 8 » π. μ. Ἐπίσκεψις τῆς πόλεως καὶ τῶν διαφόρων καταστημάτων.
μ. μ. Ἀναχώρησις εἰς τὰς 2 μ. μ. καὶ ἀφίξις εἰς Μοσσαλίαν 5 π. μ.
- 9 » π. μ. Ἀνάπαυσις.
μ. μ. Ἐπίσκεψις δι' ἀμαξῶν ἀνὰ τὰ Βουλευτήρια, τῆς Κανατιέρας, τῆς ὁδοῦ Νοάιλ, τοῦ Χρηματιστηρίου, τοῦ παλαιοῦ καὶ νέου λιμένος.
- 10 » π. μ. Ἐπίσκεψις τῶν ἀνακτόρων τοῦ Λογοῦν, τῆς Μητροπόλεως, τοῦ μουσείου τῶν ὠραίων τεχνῶν μετὰ τοῦ μουσείου τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας.
μ. μ. Ἐκδρομὴ εἰς τὴν Νοτριντάμ Στελαγκάρ, καὶ ἀνάβασις διὰ τοῦ ἀνελκυστήρος ἐπὶ τοῦ ἁμμόνιμου λόφου, ὅθεν ἡ θέα ἐξοχος, καὶ ἀναχώρησις εἰς τὰς 6 μ. μ. καὶ ἀφίξις εἰς Νίτσαν εἰς τὰς 11 μ. μ.
- 11 » π. μ. Ἐπίσκεψις τῆς πόλεως, τοῦ Καζινό, τοῦ Δημοσίου κήπου, τοῦ περιπάτου τῶν Ἀγγλῶν, τῆς ἐξέδρας.
μ. μ. Ἐκδρομὴ εἰς Μόντε Κάρλο πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ περιήμου Καζινό, καθὼς καὶ τοῦ Ὁκεανίου Μουσείου, ἐπιστροφή εἰς Νίτσαν.
- 12 » π. μ. Ἀναχώρησις εἰς τὰς 10 π. μ. ἀφίξις εἰς Γένοβαν εἰς τὰς 5.50 μ. μ. Περίπατος ἀνὰ τὴν πόλιν, καὶ ἐπίσκεψις τῆς ὁδοῦ Γαριβόλδη, τῶν ἀνακτόρων Ρόσο καὶ Μπιάνκη.
- 13 » π. μ. Ἐπίσκεψις τοῦ Κροτελάνιζο τοῦ Φάρου, τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Μαρίας, τῆς ἐπαύλεως τοῦ Παλατιστίνι κλπ.
μ. μ. Ἀναχώρησις 12.35 μ. μ. ἀφίξις εἰς Νεάπολιν εἰς τὰς 7 μ. μ.
- 14 » π. μ. Ἀνάπαυσις.
μ. μ. Ἐπίσκεψις τῆς πόλεως, τῆς Γαλιρίας Οὐμβέρτου, τοῦ θεάτρου Σανκάρλο, τοῦ Βασιλικοῦ ἀνακτόρου, κλπ.
- 15 » π. μ. Ἐπίσκεψις τῆς Πλατείας τοῦ Δάντου, τῆς Μητροπόλεως τοῦ ἁγίου Ἰανουαρίου, τοῦ Μουσείου.
μ. μ. Δι' ἀμαξῶν ἐκδρομὴ εἰς Κιπρι ντι μόντε, καὶ Παντίλυπο.
- 16 » π. μ. Ἐκδρομὴ εἰς Κίπρι πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ περιήμου σπηλαίου, καὶ εἰς τὸ γραφικώτατον Σορέτο.
- 17 » π. μ. Ἐπίσκεψις τῆς Προμηθίας καὶ ἐπιστροφή εἰς Νεάπολιν. Ἀναχώρησις εἰς τὰς 4 μ. μ. Διὰ Πειραῖα καὶ ἀφίξις εἰς τὰς 20 Ἀυγούστου 4 μ. μ.

Τιμαὶ ἀπιστεύτως εὐθηναί.